KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2022/467

2022 m. kovo 23 d.

kuriuo numatoma išimtinė sureguliavimo pagalba žemės ūkio sektorių gamintojams

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 ([1]), ypač į jo 219 straipsnio 1 dalį kartu su 228 straipsniu,

atsižvelgdama į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr.1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 ([2]), ypač į jo 106 straipsnio 5 dalį,

kadangi:

(1) 2022 m. vasario 24 d. Rusijos pradėta invazija į Ukrainą daro poveikį Sąjungos ūkininkams;

(2) pagrindinis Ukrainos ir Sąjungos tarpusavio prekybos rūpestis – transportavimo galimybės. Pirmieji nuo Rusijos puolimo nukentėjo Ukrainos oro uostai, o visos komercinės laivybos operacijos Ukrainos uostuose sustabdytos;

(3) tikėtina, kad krizė turės rimtų pasekmių grūdų tiekimui visame pasaulyje, todėl dar labiau padidės jų kainos ir tai sustiprins jau ir taip smarkiai išaugusių energijos ir trąšų kainų poveikį, kurį patiria Sąjungos ūkininkai;

(4) kitas rūpestis yra tai, kad dėl logistinių ir finansinių priežasčių gali nutrūkti Sąjungos produktų srautas į Ukrainą, o galbūt ir į Rusiją bei Baltarusiją, todėl kai kuriuose sektoriuose būtų sutrikdyta prekyba ir dėl to išsibalansuotų vidaus rinka. Rusijos atveju tai visų pirma paveiktų vyno ir spiritinių gėrimų, perdirbtų maisto produktų (įskaitant perdirbtus vaisius ir daržoves), kūdikių pradinio maitinimo mišinių ir gyvūnų augintinių ėdalo sektorius, Baltarusijos atveju – vaisių ir daržovių sektorius, o Ukrainos atveju – gyvūninių produktų sektorius;

(5) taigi šiuo metu yra grėsmė, kad dėl didelio sąnaudų padidėjimo ir prekybos trikdžių netrukus gali būti sutrikdyta rinka, todėl reikia imtis veiksmingų ir efektyvių veiksmų;

(6) rinkos intervencinės priemonės, kurias galima taikyti pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, pavyzdžiui, viešoji intervencija, privačiojo sandėliavimo parama arba pašalinimas iš rinkos, gali būti veiksmingos atkuriant tam tikrą rinkos pusiausvyrą, nes iš rinkos laikinai arba visam laikui būtų pašalinta produktų, tačiau didėjančių sąnaudų sukeliamo rinkos sutrikdymo grėsmės jomis atsverti nepavyktų. Palaipsniui rinka turės prisitaikyti prie naujų aplinkybių, tačiau tų sektorių, kuriuose gamybos sąnaudos didėja iki netvaraus lygio ir kurių produktams nepavyksta rasti įprastos realizavimo rinkos, gamintojams reikia paramos;

(7) siekiant veiksmingai ir efektyviai reaguoti į rinkos sutrikdymo grėsmę, labai svarbu, kad pagalba būtų skirta nuo tokio rinkos sutrikdymo nukentėjusiems Sąjungos žemės ūkio sektorių gamintojams. Valstybės narės turėtų pasirinkti vieną arba kelis nukentėjusius sektorius arba jų dalį ir padėti labiausiai nuo rinkos sutrikdymo nukentėjusiems gamintojams;

([1]) OL L 347, 2013 12 20, p. 671.
([2]) OL L 347, 2013 12 20, p. 549.

(8) todėl tikslinga valstybėms narėms skirti finansinę dotaciją, leidžiančią atlikti būtiną koregavimą, kad jos galėtų paremti prie apsirūpinimo maistu saugumo prisidedančius gamintojus arba šalinti rinkos disbalansą. Reikėtų nustatyti sumą, kuria galės disponuoti kiekviena valstybė narė, atsižvelgiant į kiekvienos valstybės narės atitinkamą svorį Sąjungos žemės ūkio sektoriuje, remiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1307/2013 ([3]) III priede nustatytomis tiesioginėms išmokoms taikomomis grynosiomis viršutinėmis ribomis;

(9) priemones, kuriomis būtų prisidedama prie apsirūpinimo maistu saugumo arba šalinamas rinkos disbalansas, turėtų parengti valstybės narės. Ūkininkai turėtų turėti teisę gauti paramą pagal šias priemones, jeigu jie vykdo vienos ar daugiau iš toliau nurodytų rūšių veiklą, kuria siekiama tikslų, susijusių su: su žiedine ekonomika, maisto medžiagų valdymu, efektyviu išteklių naudojimu ir aplinkai bei klimatui nekenkiančiais gamybos metodais;

(10) valstybės narės turėtų paskirstyti pagalbą veiksmingiausiais kanalais, remdamosi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais, kuriais atsižvelgiama į rinkos sutrikdymo įvairiuose sektoriuose mastą ir kartu užtikrinama, kad ūkininkai būtų galutiniai pagalbos gavėjai ir būtų vengiama bet kokio rinkos ir konkurencijos iškraipymo;

(11) atsižvelgiant į tai, kad kiekvienai valstybei narei skiriama suma padengtų tik dalį žemės ūkio sektorių gamintojų patirtų faktinių išlaidų, valstybėms narėms turėtų būti leista tiems gamintojams skirti papildomą nacionalinę paramą tokiomis pačiomis objektyviomis, nediskriminacinėmis ir konkurencijos neiškraipančiomis sąlygomis. Atsižvelgiant į dabartinės krizės mastą, ši papildoma nacionalinė parama išimtinai gali būti ne daugiau kaip dvigubai didesnė nei šio reglamento priede nustatytos atitinkamos sumos;

(12) siekiant valstybėms narėms suteikti lakstumo skirstyti pagalbą pagal aplinkybes taip, kad būtų pašalintas rinkos sutrikdymas, joms turėtų būti leista ją sumuoti su kita parama, finansuojama Europos žemės ūkio garantijų fondo ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšomis;

(13) šiame reglamente nustatyta pagalba turėtų būti suteikiama kaip priemonė, kuria remiamos žemės ūkio rinkos pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 4 straipsnio 1 dalies a punktą, perkėlus lėšas iš to reglamento 25 straipsnyje numatyto žemės ūkio sektoriaus krizių rezervo;

(14) atsižvelgiant į tai, kad Sąjungos pagalbos sumos nustatytos eurais, ir siekiant užtikrinti, kad parama būtų skiriama vienodomis sąlygomis ir vienu metu, būtina nustatyti euro kaip nacionalinės valiutos neįsivedusioms valstybėms narėms skirtos sumos konvertavimo datą. Todėl tikslinga pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 106 straipsnį nustatyti valiutos kursą lemiantį operacinį įvykį. Atsižvelgiant į to straipsnio 2 dalies b punkte nurodytą principą ir į jo 5 dalies c punkte nustatytus kriterijus, tas operacinis įvykis turėtų būti šio reglamento įsigaliojimo data;

(15) dėl su biudžetu susijusių priežasčių Sąjunga turėtų finansuoti valstybių narių patirtas išlaidas tik jei jos patirtos iki tam tikros leidžiamos datos;

(16) siekiant užtikrinti, kad valstybėms narėms skirtos sumos būtų naudojamos skaidriai, kontroliuojamos ir tinkamai administruojamos, valstybės narės turėtų pranešti Komisijai apie konkrečias numatomas taikyti priemones, jų nustatymo kriterijus, pagalbos paskirstymo skirtingiems sektoriams loginį pagrindimą, priemones, kurių jos ėmėsi siekdamos atitinkamose rinkose išvengti konkurencijos iškraipymo, numatomą priemonių poveikį ir metodus, kuriais bus tikrinama, ar jis pasiektas;

(17) sunkumai gauti žaliavų ir logistikos problemos, kylančios dėl staigaus komercinių siuntų sustabdymo, yra staigus rinkos sutrikdymas, todėl siekiant veiksmingai ir efektyviai išspręsti situaciją būtina nedelsiant imtis veiksmų;

([3]) 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1307/2013, kuriuo nustatomos pagal bendros žemės ūkio politikos paramos sistemas ūkininkams skiriamų tiesioginių išmokų taisyklės ir panaikinami Tarybos reglamentas (EB) Nr. 637/2008 ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 73/2009 (OL L 347, 2013 12 20, p. 608).

(18) siekiant užtikrinti, kad gamintojai pagalbą gautų kuo greičiau, valstybėms narėms turėtų būti sudaryta galimybė šį reglamentą įgyvendinti nedelsiant. Todėl šis reglamentas turėtų įsigalioti kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Jis turėtų būti taikomas su sąlyga, kad pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046 ([4]) 350 000 000 EUR perkeliama iš rezervo į biudžeto eilutes, pagal kurias finansuojama būtina priemonė; jis turėtų būti taikomas nuo Komisijos pranešimo, kuriame nurodoma, kad perkėlimas atliktas, paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dienos,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

1. Valstybės narės šiame reglamente nustatytomis sąlygomis gali pasinaudoti 500 000 000 EUR dydžio Sąjungos pagalba, kad galėtų teikti išimtinę sureguliavimo pagalbą gamintojams, vykdantiems veiklą Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 1 straipsnio 2 dalyje išvardytuose sektoriuose.

2. Valstybės narės joms skirtas sumas, nustatytas priede, naudoja 3 dalyje nurodytoms priemonėms finansuoti sektoriuose, kuriuose rinka sutrikdyta dėl padidėjusių gamybos sąnaudų arba prekybos apribojimų. Priemonės taikomos remiantis objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais, kuriais atsižvelgiama į rinkos sutrikdymo skirtinguose sektoriuose mastą, su sąlyga, kad pagal jas atliekami mokėjimai neiškraipys konkurencijos.

3. Priemonės, kurių imasi valstybės narės, padeda užtikrinti apsirūpinimo maistu saugumą arba šalinti rinkos disbalansą ir jomis remiami ūkininkai, vykdantys vienos ar daugiau iš toliau nurodytų rūšių veiklą, kuria siekiama tikslų, susijusių su:

a) žiedine ekonomika;

b) maisto medžiagų valdymu;

c) veiksmingu išteklių naudojimu;

d) aplinkai ir klimatui nekenkiančiais gamybos metodais.

4. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai ūkininkai nėra tiesioginiai Sąjungos pagalbos išmokų gavėjai, jiems atitektų visa Sąjungos pagalbos ekonominė nauda.

5. Valstybių narių išlaidos, susijusios su mokėjimais už 3 dalyje nurodytas priemones, atitinka Sąjungos pagalbos skyrimo reikalavimus tik jei tie mokėjimai atlikti iki 2022 m. rugsėjo 30 d.

6. Valstybių narių, kurios nėra įsivedusios euro kaip savo nacionalinės valiutos, atveju Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 106 straipsnyje nurodytas valiutos kursą lemiantis operacinis įvykis šio reglamento priede nustatytų sumų atžvilgiu yra šio reglamento įsigaliojimo diena.

7. Parama pagal šiame reglamente numatytas priemones gali būti sumuojama su kita parama, finansuojama Europos žemės ūkio garantijų fondo ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšomis.

2 straipsnis

Valstybės narės, remdamosi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais, gali skirti papildomą nacionalinę pagalbą priemonėms, kurių imamasi pagal 1 straipsnį, neviršydamos 200 proc. atitinkamos sumos, nustatytos kiekvienai valstybei narei priede, su sąlyga, kad pagal jas atliekami mokėjimai neiškraipys konkurencijos.

([4]) 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

Papildomą paramą valstybės narės išmoka iki 2022 m. rugsėjo 30 d.

3 straipsnis

Valstybės narės Komisijai pateikia:

a) nedelsdamos ir ne vėliau kaip 2022 m. birželio 30 d.:

1) ketinamų taikyti priemonių aprašymą;

2) kriterijus, pagal kuriuos nustatomi pagalbos teikimo metodai, ir pagalbos paskirstymo skirtingiems sektoriams loginį pagrindimą;

3) informaciją apie numatomą priemonių poveikį aprūpinimo maistu saugumui ir stabilizuojantį poveikį rinkai;

4) informaciją apie veiksmus, kurių buvo imtasi siekiant patikrinti, ar numatytas poveikis pasiektas;

5) informaciją apie veiksmus, kurių buvo imtasi siekiant išvengti konkurencijos iškraipymo;

6) informaciją apie papildomos paramos, suteiktos pagal 2 straipsnį, dydį;

b) ne vėliau kaip 2023 m. gegužės 15 d. informaciją apie bendras pagal kiekvieną priemonę išmokėtas sumas (jei taikytina, suskirstytą pagal Sąjungos suteiktą pagalbą ir papildomą nacionalinę pagalbą), gavėjų skaičių ir tipą ir priemonės veiksmingumo vertinimą.

4 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas taikomas su sąlyga, kad pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046 350 000 000 EUR perkeliama iš rezervo į biudžeto eilutę, pagal kurią finansuojama išimtinė priemonė. Jis taikomas nuo Komisijos pranešimo, kuriame nurodoma, kad perkėlimas buvo atliktas, paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dienos.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2022 m. kovo 23 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN

PRIEDAS

1 straipsnio 2 dalyje nurodytos valstybėms narėms skirtos sumos

Valstybė narė	EUR
Belgija	6 268 410
Bulgarija	10 611 143
Čekija	11 249 937
Danija	10 389 359
Vokietija	60 059 869
Estija	2 571 111
Airija	15 754 693
Graikija	26 298 105
Ispanija	64 490 253
Prancūzija	89 330 157
Kroatija	5 354 710
Italija	48 116 688
Kipras	632 153
Latvija	4 235 161
Lietuva	7 682 787
Liuksemburgas	443 570
Vengrija	16 939 316
Malta	69 059
Nyderlandai	8 097 139
Austrija	8 998 887
Lenkija	44 844 365
Portugalija	9 105 131
Rumunija	25 490 649
Slovėnija	1 746 390
Slovakija	5 239 169
Suomija	6 872 674
Švedija	9 109 115